

İZMİR DEMOKRASİ ÜNİVERSİTESİ

**BİRİNCİ ULUSLARARASI
SOSYAL BİLİMLERDE
KRİTİK TARTIŞMALAR**

*The 1st International Conference on
Critical Debates in Social Sciences (ICCDSS)*

Tam Metin Bildiri Kitabı

Editörler

Prof. Dr. Bedriye TUNÇSİPER

Doç. Dr. Ferhan SAYIN

5 - 7 EKİM 2018
Euphoria Aegean Resort & Spa
SEFERİHİSAR/İZMİR

www.iccdss.org

Birinci Uluslararası Sosyal Bilimlerde Kritik Tartışmalar

*05-07 Ekim 2018
İzmir*

TAM METİN BİLDİRİ KİTABI

Editörler

*Prof. Dr. Bedriye TUNÇSİPER
Doç. Dr. Ferhan SAYIN*

I.Uluslararası Sosyal Bilimlerde Kritik Tartışmalar Kongresi Tam Metin Bildiri Kitabı'nın içerisinde yer alan tüm metin, resim ve içeriklerin telif hakları Kongre Düzenleme Kurulu'na aittir. İçerikler hiçbir şekilde basılı veya elektronik bir ortamda izinsiz kullanılamaz, kopyalanamaz ve yayımlanamaz.

Aralık 2018

ISBN: 978-605-69016-0-7

İÇİNDEKİLER

KURULLAR	1
MÜŞTERİ İLİŞKİLERİ YÖNETİMİNDE İŞ ZEKÂSI	4
ÇÖZÜMLERİNİN KULLANIMI: BANKACILIK	
SEKTÖRÜNDE ANALİTİK CRM UYGULAMASI ÖRNEĞİ	
Dr. Öğretim Üyesi Aysun KAHRAMAN	
GOOGLE TÜRKİYE’DE “SURIYELİ KADINLAR” ANAHTAR	17
TERİMİ SORGULAMALARINDA KADIN ALGISİ	
Ayşe Aslı Sezgin	
20’İNCİ YÜZYILIN İKİNCİ YARISINDA AVRUPA DEVLETLERİ	28
TARAFINDAN UYGULANAN GÖÇ POLİTİKALARI İLE	
AVRUPA TOPLUMUNDA ARTAN İSLAMOFOBİ	
ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ANALİZİ	
Dr.Caner Övsan ÇAKAŞ	
ÖZERK ÖĞRENME, YANSITICI DÜŞÜNME VE BAŞARI	39
YÖNELİMLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİLER: İNGİLİZCE	
DERSİ ÖRNEĞİ	
Murat İLİMAN, İlke Evin GENCEL	
İNGİLİZCE DERSİNDE BASAMAKLI ÖĞRETİM PROGRAMINA	50
İLİŞKİN BİR EYLEM ARAŞTIRMASI	
Meltem İLİMAN, İlke EVİN GENCEL	
YARATICI DRAMA YÖNTEMİNİN MATEMATİK KAYGISI VE	60
MATEMATİK MOTİVASYONUNA ETKİSİ	
Gamze BORLAT, İlke EVİN GENCEL	
GÖÇ VE SAĞLIK İLİŞKİSİNDE İKİ YÖNLÜ DENKLEM	72
Gülbin KONAĞI	
BERLİN SÜRECİ BATI BALKANLARA NE KAZANDIRDI?	81
Gönül TEZCAN	
YENİ DÜNYA DÜZENİNDE HÜZÜNLÜ BİR KABULLENMİŞLİK VE	90
YABANCILAŞMA: KAZUO ISHIGURO’NUN BENİ ASLA	
BIRAKMA ADLI ESERİ	
Gülşah TIKIZ, Nurdan KAVAKLI, Miray ÖZÖZEN DANACI	
GELİŞMİŞLİK DÜZEYLERİNE GÖRE ÜLKE GRUPLARININ	103
POLİTİK EKONOMİ GÖSTERGELERİ AÇISINDAN	
KARŞILAŞTIRILMASI: TANIMSAL ANALİZLER	
Ramazan ASLAN, Sevda YAPRAKLI, Cevat GERNİ	

ANTİK İZMİR'DE GÖÇLER VE KENTSEL DÖNÜŞÜM	121
MIGRATIONS IN ANTIQUE SMYRNA AND URBAN TRANSFORMATION	
Özden ÜRKMEZ	
ON RATIONALITY AND MORALITY OF SHARING	133
Hayrettin ÖZLER	
TÜRKİYE'DE ÇALIŞANLARIN İŞ-YAŞAM DENGESİ VE İYİ OLMA.....	144
HALİ	
Zeynep UĞUR	
TÜRK VERGİ HUKUKUNDA İSTİKRAR SORUNU VE 7103 SAYILI	165
TORBA YASA İLE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER	
Ufuk GENCEL	
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ İŞLETME ANABİLİM.....	179
DALI TEZLİ/TEZSİZ YÜKSEK LİSANS VE DOKTORA PROGRAMLARININ KATKI VE ÖĞRENCİ MEMNUNİYET DÜZEYLERİNİN ANALİZİ	
Fatma İZMİRLİ ATA, Ayşe İdil KAÇAR	
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU, ENTEGRE RAPORLAMA,.....	192
FİNANSAL PERFORMANS İLİŞKİSİ: BİST BANKA ENDEKSİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	
Dr.Öğr.Üyesi Filiz YÜKSEL	
EMEKLİ AYLIĞI ALANLARDAN HİZMET AKDİNE TABİ.....	207
OLARAK ÇALIŞANLAR HAKKINDA İŞSİZLİK SİGORTASI HÜKÜMLERİ UYGULANIR MI	
Özkan BİLGİLİ	
TARİH DERS KİTAPLARININ DEĞER EĞİTİMİ AÇISINDAN	216
DEĞERLENDİRİLMESİ: TARİH ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ	
Dr. Celal MUTLUER	
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK KAPSAMINDA MESLEK YÜKSEKOKULU	227
ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVRESEL TUTUM VE DAVRANIŞLARININ BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA	
Gül BİNBOĞA, Aslı GÖNLÜGÜR, Anıl İlker ÖZCAN, Mümine KARADAĞ, Gökhan Berk ÖZBEK	
SERMAYE YAPISI KARARLARININ FİRMA KARLILIK	236
ORANLARI ÜZERİNE ETKİSİ: PANEL VERİ ANALİZİ	
Doç. Dr. Füsun Küçükbay, Begüm Güler	
BİTCOİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ	241
Gizem Kılıç Akyıldız	

ÜSTÜN ZEKA LILAR EĞİTİMİ ALANININ PARADOKSLARINI	253
ARAŞTIRMAK	
Burcu Seher Çalıkođlu	
MÜZİK BİLİMLERİ (MÜZİKOLOJİ) ALANINDAKİ LİSANSÜSTÜ	260
DERSLERİN İNCELENEREK DEĞERLENDİRİLMESİ	
A. Metin KARKIN, Ilgım KILIÇ TAPU	
TÜRKİYE’NİN YENİLENEBİLİR ENERJİ VİZYONU VE	283
DEĞERLENDİRMESİ	
Hadı Ganjehsarabi, Zuhal Oktay	
PARTİ PROĞRAMLARI VE SEÇİM BEYANNAMELERİNE GÖRE	296
DİL POLİTİKALARI	
Dr. Öğr. Üyesi Fuat UÇAR	
İMAR KİRLİLİĞİNE NEDEN OLMA SUÇU	312
Dr. Öğretim Üyesi Ahu Karakurt Eren	
YÜKSEK, ORTA VE DÜŞÜK GELİRLİ ÜLKELERDE İHRACAT VE	325
İTHALAT İLE LOJİSTİK PERFORMANS ENDEKSİ	
ARASINDAKİ İLİŞKİLER	
Dr. Öğretim Üyesi Çağatay KARAKÖY, Arş. Gör. Erol CENGİZ	
TÜRK TİPİ BİR HÜKÜMET MODELİ OLARAK	338
CUMHURBAŞKANLIĞI HÜKÜMETSİSTEMİ’NİN TÜRK	
ANAYASAL SİSTEMİNE GETİRDİĞİ YENİLİKLER	
Serdar NARİN	
FİNANSAL KABARCIKLARIN TANIMLANMASI VE	351
DEĞERLENDİRİLMESİ: BORSA İSTANBUL’DA	
UYGULAMA	
Müge SAĞLAM BEZGİN, Mehmet BAŞAR	
TÜKETİCİ DAVRANIŞLARININ FİNANSAL KRİZ ÖNCESİ	359
DÖNEMLER ve KRİZ DÖNEMLERİNDE	
KARŞILAŞTIRILMASI: DAVRANIŞSAL İKTİSAT	
YAKLAŞIMI ÇERÇEVESİNDE MANİSA CELAL BAYAR	
ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİ’NE YÖNELİK BİR	
UYGULAMA	
Prof.Dr.C.Yenal KESBİÇ, Dr. Öğr.Üyesi Selim DURAMAZ	
KOZMETİK SEKTÖRÜNDE DENEYİMSEL DEĞERİN MÜŞTERİ	376
MEMNUNİYETİNE ETKİSİ	
Uzm. Hüseyin GÜVEN, Prof. Dr. Canan AY	
İSTANBUL YENİ HAVALİMANI İLE HAVACILIK SEKTÖRÜNDE	390
VE HAVACILIK SEKTÖRÜNDE ETKİLENEN	
SEKTÖRLERDE ORTAYA ÇIKAN BEKLENTİLERE	
YÖNELİK BİR DEĞERLENDİRME	
Öğr. Gör. Armağan MACİT, Dr. Deniz MACİT	

TÜRKİYE’DE FİNANSAL OKURYAZARLIK VE FİNANSAL ERİŞİM DÜZEYİNİN BELİRLENMESİ	401
Doç.Dr. Hatice YURTSEVER, Doç.Dr. Pınar PEHLİVAN	
İSLAMİ FİNANS ÇERÇEVESİNDE TÜRKİYE’DE KATILIM BANKACILIĞI VE SİGORTACILIĞININ YAPISI	414
Doç.Dr. Pınar PEHLİVAN, Doç.Dr. Hatice YURTSEVER	
ADAM SMITH’İN AHLAKİ DUYGULAR TEORİSİ ÜZERİNDEN DAVRANIŞSAL İKTİSADIN EKONOMİ POLİTİK KÖKENLERİ	431
Kerim Eser AFŞAR, Nihan DEMİR	
MANİSA’DAKİ ÇEKİRDEKSİZ KURU ÜZÜM İŞLETMELERİNİN İHRACAT POTANSİYELLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ	444
Prof.Dr.Mustafa TEPECİ, Prof.Dr.O.Murat KOÇTÜRK, Prof.Dr.Mine YILMAZER, Yrd.Doç.Dr.İsmail METİN, Araş.Gör.Dr.Hakan ATLI	
TÜRKİYE’DE ENFLASYON VE İŞSİZLİK ARASINDAKİ İLİŞKİ: 1990-2017 DÖNEMİ ANALİZİ	453
Emine Türkan AYVAZ GÜVEN	
KURU ÜZÜM İHRACATINDA TÜRKİYE’NİN REKABETÇİLİK ANALİZİ	468
İsmail METİN, Mine YILMAZER, Mustafa TEPECİ, O. Murat KOÇTÜRK, Hakan ATLI	
SU VE GIDA GÜVENLİĞİNE BAĞLI SAĞLIK RİSKLERİNE GENEL BİR BAKIŞ	477
Reyhan İRKİN	
SOSYAL MEDYA ORTAMINDA SİYASAL İLETİŞİM: 24 HAZİRAN 2018 SEÇİMLERİNDE CUMHURBAŞKANI ADAYLARININ TWITTER HESAPLARINDAKİ PAYLAŞIMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ	485
Mikail BATU, Akan YANIK, Onur TOS	
İHRACAT VE İTHALAT ARASINDAKİ ASİMETRİK İLİŞKİLER ARAŞTIRMASI: TÜRKİYE ÖRNEĞİ (1997:01-2017:12)	496
Dr. Öğrt. Üyesi Hayati AKSU, Dr. Öğrt. Üyesi Ahmet Fatih AYDEMİR, Prof.Dr. Ömer Selçuk EMSEN	
SOVYETLERDEN ALINAN MİRAS İLE KIRGIZİSTAN EKONOMİSİNDE AVANTAJ VE DEZAVANTAJLAR	511
Ahmet Alkan ÇELİK, Günseli Mine GERNİ, Ziya Çağlar YURTTANÇIKMAZ, Ömer Selçuk EMSEN	
TÜRKİYE’DEKİ KRİPTO PARA KULLANICI PROFİLİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	528
Enis YAKUT, İsmail METİN	
GERİDE KALAN SENDROMU ÜZERİNE BİR ALAN YAZIN TARAMASI	535
İrem ENSER	

TURİZM SEKTÖRÜNÜN GİRDİ – ÇIKTI YÖNTEMİYLE ANALİZİ:	546
TÜRKİYE ÖRNEĞİ	
Bariş GÖK, Utku AKSEKİ	
“POST”LAŞAN MODERNİZMDE “BAŞKA”LAŞAN SANAT	558
Alev AKIN TOKAY	
PETROL ZİMNİ VOLATİLİTE ENDEKSİNDEN S&P 500	569
ENDEKSİ'NE VOLATİLİTE YAYILIMI	
Ahmet Galip GENÇYÜREK	
EKONOMİK BÜYÜME VE ENFLASYON TİCARİ DIŞA AÇIKLIK	580
İLE İLİŞKİLİ OLABİLİR Mİ? PIIGS ÜLKELERİ VE	
TÜRKİYE İÇİN BİR ANALİZ	
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet BÖLÜKBAŞ, Doç. Dr. Mustafa ÖZÇAĞ	
SOSYAL MEDYADA MARKA KİMLİĞİ: İZMİR'DEKİ ALIŞVERİŞ	591
MERKEZLERİ ÜZERİNE KARŞILAŞTIRMALI ANALİZ	
Prof. Dr. Z. Beril AKINCI VURAL, Arş. Gör. Mustafa YALÇIN	
KAMU HASTANELERİNDE DIŞ KAYNAK KULLANIMI ÜZERİNE	605
BİR ARAŞTIRMA	
Doç. Dr. Burak HERGÜNER	
KÜRESELLEŞME TARTIŞMALARI: HER YOL	616
KÜRESELLEŞMEYE ÇIKAR	
Cemil ERTUĞRUL	
BITCOIN AS A CRYPTO MONEY EXAMPLE: SWOT ANALYSIS	623
Zeynep KARAÇOR, Burcu GÜVENEK, Hakan ACET, Tevfik TANIŞ	
KÜMELEME ANALİZİ İÇİN BULANIK ADAPTİF PARÇACIK	634
SÜRÜ OPTİMİZASYON YAKLAŞIMI	
Mehmet AKSARAYLI	
AHLAKSIZ KÜRESELLEŞMENİN SÜRDÜRÜLEMEZLİĞİ	645
Cemil ERTUĞRUL	
KAPASİTE KISITLI ARAÇ ROTALAMA PROBLEMİNE BULANIK	653
KARINCA KOLONİSİ OPTİMİZASYON ALGORİTMASI İLE	
ÇÖZÜM YAKLAŞIMI	
Mehmet AKSARAYLI, Osman PALA	
EKONOMETRİ BÖLÜMÜ LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİLERİNİN	661
BAŞARILARINI ETKİLEYEN YETERLİLİKLERİN BULANIK	
DEMATEL YÖNTEMİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ VE BİR	
KARAR DESTEK SİSTEM ÖNERİSİ	
Osman PALA, Mehmet AKSARAYLI	

ÇALIŞMA HAYATINDA CİNSİYETE DAYALI ÜCRET	672
AYRIMCILIĞI	
Prof. Dr. Bedriye Tunçsiper, Ezgi Zeynep Rençber	
HALKLA İLİŞKİLER VE REKLAMCILIK ALANLARINDA	680
YAZILMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZLERİNE YÖNELİK	
NİTELİKSEL BİR İNCELEME	
Mikail Batu, Yeliz Yapıcıoğlu Ayaz	
KAMU HARCAMALARININ EKONOMİK BÜYÜMEYE ETKİSİ:	697
1975-2017 DÖNEMİ TÜRKİYE ÖRNEĞİ	
Murat Aydoğan, Çağatay Tunçsiper	
KÜRESEL TİCARETTE YENİDEN KORUMACILIK: TİCARET	706
SAVAŞLARININ DÜNYA VE TÜRKİYE EKONOMİSİNE	
YANSIMALARI	
Dr. Mevlüt ÇETİNKAYA, Prof. Dr. Yaşar UYSAL, Prof. Dr. Nilgün Acar BALAYLAR	
TÜRKİYE'DE SÖZLÜ TARİH ÇALIŞMALARI VE SINIRLARI:	719
BİR LİTERATÜR DEĞERLENDİRMESİ	
Faika ÇELİK	
KAMU BÜYÜKLÜĞÜ VE TİCARİ AÇIKLIK BAĞLAMINDA	728
ETKİNLİK VE TELAFİ HİPOTEZİ: TÜRKİYE ÜZERİNE	
AMPİRİK BİR ANALİZ	
Erkam SARI, Hakan HOTUNLUOĞLU	
YEŞİL TÜKETİMLE İLGİLİ ARAŞTIRMALARA GENEL BİR	739
BAKIŞ	
Mustafa Seçkin ŞALVARLI, Pınar AYTEKİN	
BİR VİRAL PAZARLAMA TÜRÜ OLARAK FLASH MOB	748
UYGULAMALARI: TÜRKİYE'DEN VE DÜNYADAN SOSYAL	
PAZARLAMA AMAÇLI ÖRNEKLERİ ÜZERİNE	
KARŞILAŞTIRMALI BİR ANALİZ	
Yeliz YAPICIOĞLU AYAZ, Pınar AYTEKİN	
BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ ÖĞRETMENİ ÖZEL ALAN	761
YETERLİKLERİNİN İSTE TEKNOLOJİ KOÇLUĞU	
STANDARTLARI BAĞLAMINDA İNCELENMESİ	
Dr. Mehmet Şahin Solak, Prof. Dr. Abdullah Kuzu	
ULUSLARARASI GÖÇ POLİTİKALARI IŞIĞINDA GÖÇMEN	776
KAÇAKÇILIĞI SUÇU	
Candide ŞENTÜRK	
AİLEYE YÖNELİK SOSYO- EKONOMİK KAMU POLİTİKALARI	785
Tülin CANBAY, Gülşen SARI GERŞİL	

2008 KRİZİ SONRASI TÜRKİYE EKONOMİSİNDE YAŞANAN	799
GELİŞMELER	
Doç.Dr. Melih ÖZÇALIK	
BORSA İSTANBUL ŞEHİR ENDEKSLERİNİN PORTFÖY	811
PERFORMANSININ DEĞERLENDİRİLMESİ	
Sevinç GÜLER ÖZÇALIK, Sinan AYTEKİN	
MERKEZ-ÇEVRE PARADİGMASININ HÂKİMİYETİ ÜZERİNE	823
ELEŞTİREL BİR İNCELEME	
Arş. Gör. Emre SAVUT	
OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARINA VERİLEN YABANCI DİL	833
EĞİTİMİNİN ANADİL ARTİKÜLASYON BECERİLERİNE	
ETKİSİ	
Miray ÖZÖZEN DANACI, Nurdan KAVAKLI, Gülşah TIKIZ	
BİREYSEL EMEKLİLİK SİSTEMİNİN TÜRKİYE'DEKİ GELİŞİMİ	844
Çağatay TUNÇSİPER, Emine Gökçen MERCAN	
TÜRKİYE'DE UYGULANAN İNOVASYON POLİTİKASI	853
STRATEJİSİNİN BİLİM TEKNOLOJİ YÜKSEK KURULU	
KARARLARI ÇEÇRÇEVESİNDE ANALİZİ	
Prof. Dr. Özcan Karahan	
BİLGİ İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE İNSAN SERMAYESİ	866
ARASINDAKİ KARŞILIKLI İLİŞKİNİN ANALİZİ	
Prof. Dr. Özcan Karahan, Doç. Dr. Mehmet Emin Erçakar	
YEREL YÖNETİMLERİN SOSYAL POLİTİKA BOYUTUNDA	887
KENTSEL YOKSULLUĞA ETKİLERİ: SOSYAL	
BELEDİYECİLİK	
Gülşen SARI GERŞİL, Tülin CANBAY	
ENDÜSTRİ 4.0 BAĞLAMINDA REKABET GÜCÜ	890
Cüneyt Yenal Kesbiç, Hafız Ramizov	
GİRİT MUHACİRLERİNİN KARŞILAŞTIKLARI DİL	902
PROBLEMİNE DAİR BAZI TESPİTLER (1897-1913)	
Dr. Metin MENEKŞE	
EKONOMİLERDE PATLAMA ve ÇÖKÜŞ: HAYEKYEN YAKLAŞIM	913
Serap DURSUN GÜVENBAŞ, Ayhan AYTAÇ	
YOKSULLUK ve SOSYAL DIŞLANMA RİSKİNİ AZALTMADA	924
UYGULANAN SOSYAL İÇERME POLİTİKALARI: TÜRKİYE	
ÖRNEĞİ	
Duygu YÜCEL, Ayhan AYTAÇ	

YÖNETİM SÜRECİ YAKLAŞIMI İLE BİR KAMU HASTANESİ	934
ANESTEZİ POLİKLİNİĞİNİN İŞLEYİŞİNİN YENİDEN DÜZENLENMESİ	
Pınar Ayvat, Ali Galip Ayvat	
TURİSTİK İMGE BAĞLAMINDA ANTİK KAYNAKLAR VE	947
EDREMİT KÖRFEZİ	
Dr. Öğretim Üyesi Sabriye ÇELİK UĞUZ, Dr. H. Sercan SAĞLAM	
SOSYAL DIŞLANMA SORUNU VE GİRİŞİMCİLİK: İZMİR	958
TEPECİK MAHALLESİNDE BİR ARAŞTIRMA	
Doç. Dr. Duygu KIZILDAĞ, Didem CANSEVER	
AKILLI TURİZM VE AKILLI DESTİNASYONLAR: EDREMİT	966
KÖRFEZİ'NE YÖNELİK BİR UYGULAMA	
Dr. Öğretim Üyesi Sabriye ÇELİK UĞUZ, Yüksek Lisans Öğrencisi Harun ATAMAN	
TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP AND IT IS POSSIBLE	980
OUTCOMES WITH THE MEDIATING INFLUENCE OF PSYCHOLOGICAL EMPOWERMENT: AN EXAMINATION WITH THE CONTEXT OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS OF PAKISTAN	
Sobia Nasir, Dr. Bengu Yardımcı, Dr. Nadia Nasir	
CUMHURBAŞKANLIĞI HÜKÜMET SİSTEMİ VE TÜRKİYE	991
Doç. Dr. Erhan ÖRSELLİ, Öğr. Gör. Zekeriya BİLİCİ	
TÜRKİYE'DE KÜLTÜREL PEYZAJ VE KIRSAL MİRAS KORUMA	1002
KATEGORİLERİNE DAİR MEVZUAT YETERSİZLİĞİNİN İRDELENMESİ	
Dr. Öğr.Üyesi Ayşegül Altınörs Çırak, Dr.Öğr.Üyesi Neriman Yörür	
DÜNYADA KIRSAL ALANLARA YÖNELİK BİR PLANLAMA	1011
ARACI: KÖY TASARIM REHBERLERİ	
Arş.Gör. Esra KUT GÖRGÜN, Dr. Öğr. Üyesi Neriman YÖRÜR ¹	
İŞLETME YÖNETİMİNİN KRİTİK SORUNU FİNANSAL	1024
BAŞARISIZLIK VE ETKİLERİ ÜZERİNE BİR UYGULAMA	
Yurdagül KABAKCI, Ahmet Çağatay KABAKÇI	
AKARYAKIT TURİZMİNİN ÇEVRE KİRLİLİĞİ VE KAMU	1036
MALİYESİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	
Doç. Dr. Hülya KABAKÇI KARADENİZ	
UBER UYGULAMASININ TÜRK VERGİ HUKUKU KARŞISINDAKİ	1044
DURUMU VE YOL AÇTIĞI TAHMİNİ VERGİ KAYIP VE KAÇAKLARI	
Doç. Dr. Hülya KABAKÇI KARADENİZ	
ÇEVRE SORUNLARI VE ETİK	1052
Aslı GÜNEŞ	

TURİSTİK İMGE BAĞLAMINDA ANTİK KAYNAKLAR VE EDREMIT KÖRFEZİ

Dr. Öğretim Üyesi Sabriye ÇELİK UĞUZ²¹³

Dr. H. Sercan SAĞLAM²¹⁴

ÖZET

Kişilerin turizm hareketliliğine katılmaları için öncelikle destinasyonun sahip olduğu doğal/kültürel varlıklarından ve turistik olanaklarından haberdar olmaları gerekmektedir. Destinasyon hakkında bilgi sahibi olmanın en etkili yolu tanıtımdır. Destinasyon seçiminde tanıtım önemli olduğu kadar, tanıtımda kullanılan turistik imgeler de belirleyici rol oynamaktadır. Bu çalışmada genel olarak destinasyon ile tanıtım arasındaki ilişki incelenmiş, destinasyon tanıtımında imgelerin olumlu etkisi ortaya konulmuştur. Özelde ise, antik kaynaklar ışığında Edremit Körfezi'nin turistik imgelerinin belirlenmesi ve ön plana çıkarılması amaçlanmıştır. Antik kaynaklar incelenerek geçmişten günümüze kalan mirasın temsilcisi olan imgelerin çözümlenmesi yapılırken, Edremit Körfezi'nin tanıtım ve pazarlama süreçlerinde bu imgelerin turistik açıdan değerlendirilmesine çalışılmıştır. Körfezdeki turistik imgeler, hem bölgenin imajına olumlu anlamda katkı sağlayacak hem de turizm talebini arttıracaktır. Bölgede turistik imgelerin kullanılması ve etkisinin artırılması için çeşitli öneriler sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Turistik İmge, Antik Kaynaklar, Edremit Körfezi.

ANCIENT SOURCES AND THE GULF OF EDREMIT IN THE CONTEXT OF TOURIST IMAGE

ABSTRACT

PURPOSE

In order to participate in the tourism mobility of the people, it is firstly necessary to be aware of the natural and cultural assets and tourist facilities that the destination has. The most effective way of having information about the destination is presentation. As far as the presentation is concerned, the touristic imagery used in the presentation also plays a decisive role in the selection of the destination. In this study, the relationship between destination and presentation was examined in general and the positive effect of the images on the presentation of destination was put forward. In particular, it was

---

²¹³Dr. Öğretim Üyesi, Balıkesir Üniversitesi, Burhaniye Uygulamalı Bilimleri Y.O, Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Bölümü, sabriyecelik@balikesir.edu.tr

²¹⁴Dr., Politecnico di Milano, Faculty of Architecture, Preservation of the Architectural Heritage, Milano/Italy, saglam.h.sercan@gmail

aimed to identify and to emphasise the tourist images of the gulf of Edremit in the light of ancient sources.

MATERIAL AND METHODS

Analyzing ancient sources and analyzing images that are representatives of the legacy which remains form the past to present, In the presentation and marketing processes of the gulf of Edremit, it has been tried to evaluate these images in terms of tourism.

RESULTS AND CONCLUSION

The touristic images in the gulf will both contribute positively to the idea in mind of the region and increase the demand for tourism. several recommendations are propounded for the use and the increasing the effects of tourist images in the region.

Keywords: Touristik Image, Ancient Sources, The Gulf of Edremit.

GİRİŞ

Bir şehir/bölge/ülkenin tanıtımı yapılırken, öncelikle kendine özgü doğal-tarihi-kültürel zenginlikleri, konukseverliği ve turizm imkânları sunulmalıdır. Bu özellikler, destinasyonu diğerlerinden ayıran ve turizmde üstünlük sağlamasını kolaylaştıran unsurlar olarak kabul edilmektedir. Turistin seyahate karar verme sürecinde ikna edici bir güce sahip olan tanıtıcı bilgi ve belge niteliğindeki Antik Çağ'da üretilen edebi eserler ve metinler, turistlerin beklentilerini şekillendirmekte ve destinasyon tercihlerinde motive edici bir rol üstlenmektedir.

Edebi kaynaklar, ulusal imgelerin ve imajların yaratılmasına önemli katkılar sunmaktadır. Doğal-tarihi ve kültürel mirastan yararlanılarak yaratılan bu imgeler ve imajlar, hem edebiyatın hem de turizmin temelini oluşturmaktadır. Mekanlar, yazarlar ve eserleri, kültürel imge haline gelmektedir (Özdemir, 2009: 39). Edebi eserlerde yer alan mekan bir köy, kasaba, şehir olduğu gibi bir coğrafya olabilmektedir (Pospelov 2005: 95). Turistik mekanlar da turizm faaliyetleri gerçekleşmeden önce, “hayal edilen” ve “yaşanan” alanlardır. Bu hayallere neden olan turizm imgeselliği, bize dünyanın doğal ve kültürel varlıklarına seyahat etmemizi sağlar (Amirou, 2000: 62). İnsanlar, toplumlar, mekanlar, olaylar, şehirler ve ülkeler hakkındaki imajların okurun zihninde oluşmasına imkan sağlayan kurgusal sunumlar, araştırmacılar arasında genel anlamda kabul görmektedir (Andersen ve Robinson, 2002: 40).

Antik Çağ'da yaşanan mekanlar, olaylar ve etkinlikler hakkında fikir veren, bilgiler aktaran ve bununla birlikte tarihe katkı sunan edebi kaynaklar, turizme olan ilginin ve turizm mekanlarına olan merakın giderilmesinde etkili olmaktadır. Bu çalışmada Antik kaynaklar eşliğinde Edremit körfezine ait imge, imaj ve sembol çoğaltarak bölgeye yönelik turistlerin zihninde turizm algısını şekillendirmeyi amaçlamaktadır.

1. TANITIM, İMGE, EDEBİ KAYNAKLAR VE TURİZM İLİŞKİSİ

Bir toplumun varlıklarını, değerlerini ve özelliklerini ortaya koymanın en etkili yolu tanıtımdır. Turizmde tanıtma ise, bir ülkenin turistik değerlerini oluşturan, doğa, arkeoloji, tarih ve kültür varlıkları ve turizm üst yapısı hakkında, turizm pazarlarında potansiyel turistleri bilgilendirmek ve ülkenin turistik değerleri hakkında olumlu imaj oluşturma faaliyetlerinin tümüdür (Tavmergen ve Meriç Özdemir, 2002: 33; Rızaoğlu, 2004: 73).

Doğal güzellikleri ve kültürel varlıkları ön plana çıkararak yapılan tanıtım faaliyetleri, turistlerin ilgisini çekmede başarılı olmaktadır. Bu başarıyı elde eden Fransa, İspanya, İtalya gibi ülkeler; coğrafya, tesis, altyapı, doğal çevre, arkeolojik varlıklar ve kültürel değerlerini önemseyen bir modelle turizm tanıtımı ve pazarlanması faaliyetlerini yürütmektedirler (Yavuz ve Karabağ 2009: 115). Fransa, İspanya, İtalya gibi ülkelerle rekabet eden Türkiye’de turizm potansiyelini dünyaya tanıtmak üzere hareket etmektedir.

Edebi eserler; ele aldığı yerler bakımından turistik destinasyonların oluşturulmasında ve okuyucular açısından ise turistik destinasyonların tercih edilmesinde belirleyici olmaktadır (Özdemir 2009: 45). Edebi eserlerde yer alan mekanlar ve bu mekanlarda gerçekleşen olaylar/etkinlikler, insanların ilgilerini çeker ve bu nedenle seyahate çıkma istekleri artar. Yazarın metinlerinde kentin sokaklarını dolaşan turistler, mest olmuş biçimde yeniden dolaşırlar. Edebiyat kentlerini insanlar, seyahat ile yeniden inşa ederler. Böylece edebi eserler kent ve mekanların belleğe kazınmasında etkili olabilmektedir (Çimen, 2014: 84).

Geçmişten günümüze kadar gelen ve miras bırakılan doğal ve kültürel kalıntılar (Shils 2003-2004: 110) edebi eserlerle yaşam bulmaktadır. Edebi eserlerde yazarların hayal dünyası veya bakış açısıyla tasvir edilen coğrafyayı tanımak mümkündür, çünkü edebi eserlerin tamamında imaja yer verilmektedir (Çetışli, 2008: 93). Turizm tanıtımı ve pazarlama faaliyetlerinde edebi eserlerin dil ve söylem gücünden yararlanılarak imge, imaj, slogan (Çimen, 2014: 83-84) ve logo gibi yaratıcı üretimler gerçekleştirilmektedir. Yazarların eserlerinde yaratılan yazı ve görsel imgeler hazinesi, kültür rotalarının belirlenmesinde, bireyin seyahate motive edilmesinde, potansiyel turistlerin harekete geçirilmesinde ve destinasyon çekiciliklerinde etkileyici olmaktadır.

Edebi niteliğe sahip antik kaynaklar, Antik Çağ’daki tarihçi ve coğrafyacı ve de gezgin olan kişilere ait eserler olup, yazarların eserlerinde esin kaynağı olarak doğa betimlenmekte (Pospelov 2005: 273), sosyal ve kültürel yapı anlatılmaktadır (İsen, Horata, Macit ve Kılıç 2006: 11). Doğaya ve kültüre ait edebi kaynaklardaki özgün betimlemeler, turizm tanıtımı ve pazarlamasında kullanılmaktadır.

İnsanlık tarihinin bir parçası olan Antik Çağ’a ilişkin kaynaklar şu şekilde sınıflandırılmaktadır: Genel olarak “ikincil kaynak” niteliğindeki “edebi kaynaklar” (antik tarih yazımı ve edebiyat

kapsamına girenler) ve genel olarak “birincil” kaynak niteliğindeki “epigrafik kaynaklar” (yazıtlar), “papirolojik kaynaklar” (papirüsler) ve “nümismatik kaynaklar” (sikkeler) (İplikçioğlu, 2015: 43). Antik Çağ tarihçileri ve yazarları tarafından tarihi olayları aktaran “edebi kaynaklar”, Hellen ve Roma tarihini anlatmaktadır. “Edebi kaynak” niteliği taşıyan tarihi eserler, biyografyalar, söylevler, mektuplar, felsefe eserleri, ihtisas eserleri, destanlar, drama eserleri ve şiirler, tarihi kaynak olarak kullanılmaktadır (İplikçioğlu, 2015: 48).

Antik tarih yazımı, Hekataios’tan (MÖ 6/5. yy) Prokopios’a (MS 6. yy) kadar bin yılı aşkın bir süre içinde gelişim göstermiştir. Günümüzün bilimsel fikir ve düşüncelerinin gelişmesinde Heredotos (MÖ 484- 425), Thukydidides (MÖ 460-400), Sallustius (MÖ 86 - 34) ve Tacitus (MS 56-115) gibi önemli antik tarihçilerin büyük etkileri vardır (İplikçioğlu, 2015: 48).

Günümüzde “tarihin babası” olarak adlandırılan Heredotos (MÖ 484-425), ilk gerçek Hellen tarihçisi olup, Halikarnasos’ludur (Bodrum) (Demiriş, 1994: 234-235). Heredotos, Doğu Akdeniz bölgesine çıktığı uzun gezilerden sonra kaleme aldığı “Historiai” adlı eserinde MÖ 5. yy’ın ilk yarısındaki Hellen-Pers savaşlarını tasvir etmiştir. “Heredotos Tarihi” siyasi, sosyal ve askeri tarih olmanın yanı sıra aynı zamanda bir kültür tarihidir (Tekin 1998: 122).

Trakya kökenli olan Atinalı Thukydidides (MÖ 460-400) ise “Peloponnesos Savaşı Tarihi”nin yazarı ve “tarihsel monografya”nın da yaratıcısı olarak modern tarih biliminin temellerini atmıştır (İplikçioğlu 2015: 55). MÖ 4. yy’da Kyme’li Ephoras 30 kitaptan oluşan bir dünya tarihi (Historiai) kaleme almıştır. MÖ.5/4. yy’da da Syrakusai’lı Philistos, “Sicilya Tarihi” yazmıştır. Yine MÖ 5/4. yyda Knidos’lu Ktesias’ta 23 kitaplık “Pers Tarihi” (Persika) kaleme almıştır. Polybios (MÖ 202/1-120), Hellenistik Çağ’ın en büyük tarihçisi sayılmaktadır. 40 kitaplık “Historai” (=Araştırmalar) isimli eseri yazmıştır. Romalılarda tarih yazımı ise, Hellenlerde olduğu gibi bir “bilim” olarak değil, “siyasetin bir parçası” olarak devam etmiştir. Tarihi eserlerle birlikte Hellenistik Çağ’da olgunlaşan biyografyalar, Roma Dönemi’nde de devam etmiş ve siyasi içerikli söylevler yaygınlaşmıştır. Felsefi eserlerde ise, Atinalı Platon’un (MÖ 429/8-348/7) 10 kitaplık “Devlet” (Politeia) eseri ile Stageira’lı (Khalkidike) Aristoteles’in (MÖ 384-322) “Politika” eserleri önemli kaynaklar olarak değerlendirilmiştir (Demiriş, 1994: 237; Tekin, 1998: 129; Demiriş, 1999: 432-433; İplikçioğlu, 2015: 57).

Tıp, mimari, coğrafya, müzik, savaş sanatı gibi alanlarda yazılmış ihtisas eserlerinin başında Amasra’lı ünlü coğrafyacı Strabon’un (MÖ 63/64 - MS 24) 17 kitaptan oluşan “Geographika” (=Coğrafya) adlı eseri gelmektedir. “XII, XIII, XIV” ciltleri Anadolu ve Trakya ile ilgilidir. Homeros’un 4 ciltlik “Tarih” adlı eserleri ve “İliada ve Odise” adlı şiir kitapları edebi kaynaklardır. Halikarnasos’lu (Bodrum) Herodotos (Herodot), Amaseia’lı (Amasra) Strabon ve ünlü hatip Edremit’li (Adramittion) Ksenokles ve Homeros’un yazdıkları “Antik Çağ Anadolu Tarihi” için

önemli bir kaynaktır. Şehir, kasaba ve köylerin o dönemdeki konumu, ticareti ve kültürü hakkında detaylı bilgiler vermektedir (Gülensoy, 2011: 200).

2. ANTİK KAYNAKLARLA EDREMIT KÖRFEZİ

Edremit Körfezi, Biga Yarımadasında yer alan Kaz Dağları, Midilli Adası ve Madra Dağları arasında yer almaktadır. Kuzeyde Kaz Dağları, güneyde Midilli Adasının bir bölümü, Cunda Adası ve Dikili Körfezi, batıda Midilli Adası ve doğuda da Edremit-Burhaniye kıyı ovası ile çevrelenmiş olup, büyük bir bölümü Balıkesir il sınırları içerisinde olan bir bölgedir. Balıkesir ve Çanakkale ilçelerinin Kuzey Ege Bölgesinde yer alan Edremit Körfezi, doğal yapısı, tarihi mirası ve kültürel zenginliği ile turizm sektöründe ön plana çıkan bölgelerdendir. Edremit Körfezi, kıyı turizmi bakımından temiz ve donanımlı plajlara, yeraltı su kaynakları ile kaplıcalara, Kaz Dağlarından gelen temiz ve zengin oksijene, antik çağa kadar uzanan tarihi yerlere, müze ve ören yerlerine, sit alanlarına, milli parklara, koruma alanlarına ve tabiat parklarına, mimarisi, mutfağı ve yerel etkinlikleri ile kültürel değerlere sahiptir.

2.1. Pordoselene (Hekatonnesoi - Ayvalık Adaları)

Filozof Aristoteles (MÖ 4. yy), hayvanlar hakkında yazmış olduğu bir kitapta Pordoselene'den söz etmektedir. Burada mevcut bir yol, gelinciklerin yaşam alanını adeta ikiye bölmektedir. Gelincikler yolun yalnızca bir tarafında yaşamakta olup öteki tarafına kesinlikle geçmemektedir (Ton Peri Ta Zoia Historion, 8.28.1.).

Bu ilginç bilgi daha sonra Romalı doğa bilimci ve komutan Gaius Plinius Secundus (1. yy) tarafından da aktarılmış, Pordoselene adası ve aynı isimli şehrinden de konumu itibariyle kısaca bahsedilmiştir (Naturalis Historia, 8.83.1.).

Görsel 1: Bir gelincik (Kaynak: Bilgi Hanem)

Coğrafyacı Pausanias (2. yy) da Pordoselene'de gördüğü bir yunus balığını anlatmaktadır. Buradaki küçük bir çocuk, balıkçılar tarafından yaralanmış bir yunus balığının iyileşmesine yardım etmiştir. Karşılık olarak da yunus balığı çağrılarını uyararak ve ne zaman isterse de üstüne binmesini sağlayıp dilediği yere götürerek çocuğu ödüllendirmiştir (Hellados Periegesis, 3.25.7.).

Yine bir Pordoselene ve yunus balığı hikayesi, bu kez Yunanca eserler yazmış bir Romalı olan Claudius Aelianus (3. yy) tarafından biraz daha uzunca anlatılmıştır. Bizantionlu Leonidas isimli birisi, Aiolis bölgesinden geçerken Pordoselene'de evcil bir yunus balığına şahitlik etmiştir. Buranın limanında yaşayan yunus balığı, kentin sakinlerine adeta kendi dostuymuş gibi davranmaktadır. Dahası, yaşlı bir çiftin bu yunus balığını manevi evlatları gibi beslediğini ve en albenili yemleri ikram ettiğinden söz etmektedir. Bu yaşlı çiftin bir oğlu olup yunus balığıyla beraber büyümüştür. Öyle ki, ebeveynleri bu ikiliyi beraber el üstünde tutmuş, dolayısıyla da aralarında hürmetkar bir sevgi ve yakınlık vücut bulmuştur. Böylelikle yunus balığı Pordoselene'yi memleketi gibi sever, limanını da kendi evi gibi görür olmuştur. Bunun yanında daha sonra kendisine sunulan sevgi ve emeğin karşılığını da verme fırsatı bulmuştur. Yunus balığı büyüdüğünde artık insan eliyle beslenmeye ihtiyaç duymadığı gibi limandan da açılacak güçtedir. Açık denizde bulduğu yiyeceklerin bir kısmını yiyerek karnını doyurmakta, kalanını ise kentteki "hemşerilerine" takdim etmektedir. Kent sakinleri de bunun farkında olup her seferinde kendisini memnuniyetle beklemektedirler. Bunun yanında oğlan çocuğu ise, aralarındaki samimiyetten güç alarak ne zaman yunus balığını yaşlı çift tarafından konan ismiyle ve buna eşlik eden güzel sözlerle çağırarsa, ister kürekli gemilerle yarışsın, ister diğer balıklara nazire yaparcasına suya dalıp çıksın, isterse de açık denizde avlansın, yunus balığı derhal su yüzüne çıkıp tüm hızıyla adeta suyu yaran bir gemi gibi kendisinin yanına gelmekte ve neşeyle sıçrayıp oynamaktadır. Kimi zaman oğlan çocuğuyla beraber yüzmekte, kimi zamansa bir yüzme yarışı için kışkırtmaktadır. Asıl hayret verici olan ise, yüzme yarışı yaparken kimi zaman önde olmasına karşın yunus balığının bilerek kendisini ikinci sıraya atıp oğlan çocuğunun kazanmasına müsaade etmesidir ki bu şekilde yenilmekten de mutluluk duymaktadır. İşte tüm bu olanlar çevrede geniş yankı uyandırmış ve Pordoselene'den gelip geçenlerin hatırında bu ikili kentin muazzam sahnelerinden biri olarak yer etmiştir. Aynı zamanda yaşlı çifte ve oğlan çocuğuna da birer gelir kaynağı olmuştur (De Natura Animalium, 2.6.).

Pordoselene ve Nesos / Nasos adına darp edilmiş birçok sikke mevcuttur. Pordoselene için olanlar yaklaşık olarak MÖ 5. yy. (Klasik Yunan) ile MS 1-3. yy. (Roma) dönemlerine tarihlenmekte olup üzerinde kent adının kısaltmasına ek olarak birtakım insan ve hayvan figürleri taşımaktadır. Bunlardan MÖ 5. yy. civarına tarihlenen ve kentin "POR" ya da "PORD" gibi kısaltmalarla belirtildiği klasik Yunan dönemi sikkelerinin bir yüzünde Apollon ile Silenos olarak yorumlanabilecek insan figürleri, öteki yüzünde ise genellikle deniz kabuğu, yengeç, panter veya yunus balığı gibi hayvanlar yer almaktadır. Nesos sikkeleri ise genelde MÖ 3-4. yüzyıllara tarihlenmektedir. Bunların üzerinde de kentin adı "NASI" biçiminde belirtilmiş olup bir yüzünde Apollon, öteki yüzünde ise panter ya da yunus balığı figürleri bulunmaktadır. Her iki sikke türünde de bir yüzde yunus balığı figürüne sıklıkla rastlanmaktadır. Bu yüzden de Pordoselene - yunus balığı ilişkisinin mevcut yazılı kaynaklardakinden (2-3. yy) çok daha eskiye dayandığı düşünülebilir (Asia Minor Coins).

Görsel 2: Pordoselene ve Nesos sikkeleri (Kaynak: Asia Minor Coins)

Görsel 3: Edremit Körfezi'nde Yunus Balıkları (Fotoğraf: Ozan Önen)

2.2. Antandros (Edremit - Altınoluk)

Aristoteles (MÖ 4. yy), doğal koşullar nedeniyle hayvanlardaki renk değişimini irdelerken Antandros'ta iki dere olduğundan söz etmekte ve bunlardan birinin kuzulara beyaz, ötekiniyse siyah renk verdiğini belirtmektedir (Ton Peri Ta Zoia Historion, 3.12.1.).

Görsel 4: Siyah Ve Beyaz Renkli Kuzular (Kaynak: Thought Catalog)

Botanikçi Theophrastos (MÖ 3. yy), söğüt ve çınar gibi ağaçların ya yerde, ya da ayakta iken baltalanmasına karşın ayağa kalkarak hayata döndüğünden ve tekrardan filizlendiğinden bahsetmektedir. Örneğin Antandros'ta bir çınar ağacı yere serilmiş, ana dalları budanmış ve de gövdesine balta işlenmiştir. Yine de, ağırlıklarından kurtulduğu üzere geceleyin tekrardan büyümüştür ve üzerinde ağaç kabuğu bir kez daha oluşmuştur (Historia Plantarum, 4.16.2.)

Gaius Plinius Secundus (1. yy) da, Antandros'taki yaklaşık 7 metre yükseklikte ve 2 metre kalınlıktaki bir çınar ağacının her tarafı kabaca baltalanmış olmasına rağmen mucizevi bir şekilde ve tamamen kendi kendine iyileşip hayata döndüğünden bahsetmektedir (Naturalis Historia, 16.57.1.).

Görsel 5: Altınoluk'ta Bir Çınar Ağacı (Kaynak: Milta Turizm)

2.3. Koryphas (Keremköy - Gömeç)

Gaius Plinius Secundus (1. yy), Koryphas'taki istiridyelerden kısaca bahsetmekte ve aktardıklarından hareketle de bunların Kyzikos (Erdek) istiridyelerine kıyasla daha ince yapılı olduğu anlaşılmaktadır (Naturalis Historia, 32.21.4.).

Görsel 6: İnce Yapılı İstiridyeler (Kaynak: Bilgi Hanem)

2.4. Adramytteion (Ören - Burhaniye)

Gramerci Athenaios Naukratites (MÖ 3. yy), yabancı asma üzümünden merhem üretmek amacıyla elde edilen esansın en iyisinin Kıbrıs ve Adramytteion'da bulunduğunu belirtmektedir.

Buna karşın Adramytteion'daki asmalardan elde edilen esansın eski zamanlarda düşük kalitede olduğundan fakat Eumenes'in karısı Stratonice sayesinde daha sonra birinci sınıfa yükseldiğinden bahsetmektedir (Deipnosophistai, 15.38.).

Gaius Plinius Secundus (1. yy) da oldukça benzer bir şekilde, merhem yapmak maksadıyla yabani asma üzümünden elde edilen bir esansın özellikle Kıbrıs menşeli olanının tercih edildiğini fakat bu bağlamda ikinci sırada da Adramytteion'un geldiğini aktarmaktadır (Naturalis Historia, 13.1.2.).

Görsel 7: Burhaniye'den Üzüm Asmaları (Kaynak: Milliyet)

Adramytteion kıyılarındaki denizcilik faaliyetleri yaklaşık 2000 yıl öncesine kadar uzanmaktadır. Strabon (MS 1. yy), Adramytteion'da bir adet ticari liman, bir adet de askeri deniz üssü olmak üzere toplam iki kıyı yapısı olduğunu belirtmektedir (Geographika, 13.1.51.). Yeni Ahit'in beşinci kitabı olan "Elçilerin İşleri"nde ise, Aziz Pavlus'un Roma'ya gitmek maksadıyla MS 60 civarı Caesarea'dan bir Adramytteion gemisine bindiğinden söz edilmektedir (Actus Apostolorum, 27:2.).

Görsel 8: Adramytteion Gemisi İllüstrasyonu (Kaynak: Adramytteion Kazı Arşivi)

3. SONUÇ VE ÖNERİLER

Edremit Körfezi doğa ve kültürel varlıkları ile zengin bir kaynağa sahiptir. Bu çalışmada turizm açısından değerlendirilmek üzere bölgenin Antik Çağ'da üretilen edebi kaynaklardaki betimlemeleri

ortaya konulmuştur. Bu betimlemelerle körfez ile ilgili imge ve imaj yaratılması hedeflenmiştir. Antik kaynakların ve bu kaynaklardan üretilen turistik imgelerin bölge turizmini etkileyeceğini söylemek doğru olacaktır. Bu öngörüden yola çıkarak bazı öneriler sunulabilir:

- Antik Çağ'daki yazarların eserlerinde sunulan Edremit Körfezi, kültürel imgelere dönüştürülmeli,
- Turistik imgeler, körfezi tercih etmeleri konusunda turistlere kültürel yakınlık sağlamalı ve turistik ilgi uyandırmalı,
- Antik kaynaklardaki dil ve anlatım gücünden faydalanarak körfeze ait imge, imaj, slogan, sembol ve logolar üretilmeli,
- Edebi kaynaklarda doğa ve kültür betimlemeleri turistik ürüne dönüştürülerek yaşatılmalı,
- Yarattılan yeni turistik imgeler, tanıtım malzemeleri ve faaliyetleri ile yaygınlaştırılmalıdır.

KAYNAKÇA

1. Amirou, R. (2000). Imaginaire du Tourisme Culturel, içinde Rachid Amirou ve Philippe Bachimon (Ed.), Le Tourisme Local: Une Culture de l'Exotisme, (çev: Zafer Öter), Paris-France: L'Harmattan, pp. 61-70.
2. Andersen, H. -C. and Robinson M. (Eds.), (2002). Literature and Tourism: Reading and Writing Tourism Texts, London: Continuum.
3. Aristoteles (1910), History of Animals, (Çev. D'Arcy Wentworth Thompson), Oxford, § 3.12.1, 8.28.1.
4. Asia Minor Coins: <https://www.asiaminorcoins.com/>
5. Athenaios Naukratites (1854), Deipnosophists (Çev. Charles Duke Yonge), Londra, § 15.38.
6. Claudius Aelianus (1958), On the Characteristics of Animals, (Çev. Alwyn Faber Scholfield), Harvard, § 2.6.
7. Çimen, H. (2014). Turizm ve Edebiyat Etkileşimi Üzerine, Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi, 1 / 17: 79-85
8. Çetişli İ. (2008). Edebiyat Sanat ve Bilim, 1. Baskı, Akçağ Basımevi, Ankara.
9. Demiriş, B. (1994). Grekler'de ve Romalılar'da Tarih Yazımı: 1 Greklerde Tarih Yazımı, Anadolu Araştırmaları 13: 231-240.
10. Demiriş, B. (1999). Grekler'de ve Romalılar'da Tarih Yazımı: 2 Romalılar'da Tarih Yazımı, Anadolu Araştırmaları 15: 431-459.
11. Gaius Plinius Secundus (1855), The Natural History, Books 1-11, (Çev. Henry T. Riley ve John Bostock), Londra, § 8.83.1, 13.1.2, 16.57.1, 32.21.4.
12. Gülensoy, T. (2011). Bir Ad Bilimi Kaynağı: Antik Çağ Anadolu Yazarlarından "Strabon" ve "Geographika" (=Coğrafya) Adlı Eseri, Dil Araştırmaları, 8: 199-208.
13. İplikçioğlu, B. (2015). Eskibatı Tarihi I Giriş, Kaynaklar, Bibliyografya, 2. Baskı, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.
14. İsen M., Horata, O., Macit, M. ve Kılıç, F. (2006). Eski Türk Edebiyatı El Kitabı, 4. Baskı, Grafiker Yayıncılık, Ankara.
15. Özdemir, N. (2009). Turizm ve Edebiyat, Milli Folklor, 21/82: 32-49.
16. Pausanias (1918), Description of Greece, (Çev. W.H.S. Jones, D. Litt ve H.A. Ormerod), Cambridge, § 3.25.7.
17. Pospelov, G. N. (2005). Edebiyat Bilimi, (Çev: Yılmaz Onay), 2. Baskı, Evrensel Basım Yayın, İstanbul.
18. Rızaoğlu, Bahattin (2004). Turizmde Tanıtma, Detay Yayınları, Ankara.

19. Shils, E. (2003-2004). Gelenek, (Çev: Hüsamettin Aslan), Doğu Batı Düşünce Dergisi, 25: 101-131.
20. Strabon (1940), The Geography of Strabo, (çev. Horace Leonard Jones), Londra, § 13.1.51.
21. Tavmergen P. İ. ve Meriç Özdemir, P. (2002). Turizmde Tanıtma ve Halka İlişkiler, Turhan Kitabevi, Ankara.
22. Tekin, O. (1998). Eski Yunan Tarihi, 2.Baskı, İletişim Yayınları, İstanbul.
23. Theophrastos (1916), Enquiry Into Plants, (Çev. Sir Arthur Fenton Hort, Bart), Londra, W. Heinemann, § 4.16.2.
24. Yavuz M. C. ve Karabağ S. F. (2009). Ulusal Turizm Tanıtımı ve Pazarlama Yönetimi Örgütlenmesi: Türkiye İçin Bir Model Önerisi, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, 36 (1): 113-130.
25. Yeni Ahit, Elçilerin İşleri [5], § 27:2.